Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

5. september 2024*

Eelotsusetaotlus – Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Birma/Myanmari suhtes kehtestatud piiravad meetmed – Birmast/Myanmarist pärit või eksporditud kaupade impordi keeld – Määrus (EÜ) nr 194/2008 – Artikli 2 lõike 2 punkt a – Birmast/Myanmarist pärit tiikpuupalgid, mis eksporditi Taiwani ja mida töödeldi seal enne nende vedu Euroopa Liitu – Määrus (EMÜ) nr 2913/92 – Ühenduse tolliseadustik – Artikkel 24 – Mõiste „oluline töötlemine või toiming“ – Taiwanis saetud tiikpuupalgid, mida on laasitud, kooritud, jämedalt kanditud või lõigatud – Taiwani ametiasutuste välja antud päritolusertifikaat – Sertifikaadi väärtus nende tiikpuupalkide päritolu kindlaksmääramisel liikmesriikide tolli poolt

Kohtuasjas C-67/23,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim kohus) 17. novembri 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. veebruaril 2023, kriminaalmenetluses, milles süüdistatav on

S. Z.,

menetluses osalesid:

W. GmbH,

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, kohtunikud T. von Danwitz, P. G. Xuereb (ettekandja), A. Kumin ja I. Ziemele,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– S. Z., esindaja: *Rechtsanwalt* G. Schwendinger,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

– W. GmbH, esindaja: *Rechtsanwältin* K. Göcke,

– Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof, esindaja: P. Frank,

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Carpus Carcea, C. Hödlmayr ja F. Moro,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 25. veebruari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 194/2008, millega uuendatakse piiravaid meetmeid Birma/Myanmari suhtes ja muudetakse need rangemaks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 817/2006 (ELT 2008, L 66, lk 1), artikli 2 lõike 2 punkti a.

2 Taotlus on esitatud S. Z-i suhtes alustatud kriminaalmenetluses, Birmast/Myanmarist pärit või eksporditud kauba impordikeelu rikkumise süüdistuses.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Kombineeritud nomenklatuur

3 Euroopa Liitu imporditud kauba tolliotstarbel klassifitseerimist reguleerib kombineeritud nomenklatuur (KN), mis sisaldub nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruses (EMÜ) nr 2658/87, tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT 1987, L 256, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 382), muudetud komisjoni 20. septembri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1214/2007 (ELT 2007, L 286, lk 1) (edaspidi „KN“), mis tugineb kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemile (edaspidi „harmoneeritud süsteem“), mis kehtestati 14. juunil 1983 Brüsselis Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) raamistikus sõlmitud rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooniga ning kiideti koos selle 24. juuni 1986. aasta muutmisprotokolliga Euroopa Majandusühenduse nimel heaks nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsusega 87/369/EMÜ (EÜT 1987, L 198, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 288).

4 Vastavalt määruse nr 2658/87 artikli 3 lõikele 1 on KNi üle võetud harmoneeritud süsteemi rubriigid ja kuuekohalised alamrubriigid; ainult seitsmes ja kaheksas number tähistavad KNi enda alajaotisi.

5 KNi rubriigid 4403 ja 4407, mis vastavad harmoneeritud süsteemi samadele rubriikidele, on sõnastatud järgmiselt: „Töötlemata puit, kooritud või koorimata, kantimata või jämedalt kanditud“ ja „pikikiudu saetud või lõhestatud, spoonihööveldatud või -kooritud puit, hööveldatud, lihvitud, pikijätkatud või mitte, paksusega üle 6 mm“.

Ühenduse tolliseadustik

6 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „ühenduse tolliseadustik“), tunnistati kehtetuks ja asendati alates 1. maist 2016 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1; parandus ELT 2013, L 287, lk 90). Arvestades põhikohtuasja asjaolude toimumise kuupäeva, jääb selle kohtuasja suhtes siiski kohaldatavaks ühenduse tolliseadustik.

7 Ühenduse tolliseadustiku 2. jaotis „Tegurid, mille alusel kohaldatakse impordi- või ekspordimaksu ja muid seoses kaubavahetusega ettenähtud meetmeid“ sisaldas muu hulgas 1. peatükki „Euroopa Ühenduste tollitariifistik ja kaupade tariifne klassifitseerimine“, millesse kuulus seadustiku artikkel 20, mis oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Tollivõla tekkimisel seaduse alusel tasumisele kuuluvad tollimaksud põhinevad Euroopa Ühenduste tollitariifistikul.

[…]

3. Euroopa Ühenduste tollitariifistiku moodustavad:

[…]

d) tariifsed soodusmeetmed lepingutes, mis ühendus on sõlminud teatavate riikide või riikide rühmadega ja milles nähakse ette tariifne sooduskohtlemine;

e) tariifsed soodusmeetmed, mille ühendus on teatavate riikide, riikide rühmade või territooriumide suhtes ühepoolselt kehtestanud;

[…]“.

8 Ühenduse tolliseadustiku 2. jaotise 2. peatükk „Kauba päritolu“ sisaldas 1. jagu „Mittesooduspäritolu“ ja 2. jagu „Kauba sooduspäritolu“.

9 Ühenduse tolliseadustiku 1. jagu sisaldas ühenduse tolliseadustiku artiklit 22, mis nägi ette:

„Artiklites 23–26 määratletakse kaupade mittesooduspäritolu, selleks et:

a) kohaldada Euroopa Ühenduste tollitariifistikku, välja arvatud artikli 20 lõike 3 punktides d ja e nimetatud meetmed;

b) kohaldada peale tariifsete meetmete muid meetmeid, mis on kehtestatud konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi reguleerivate ühenduse õigusaktidega;

c) valmistada ette ja anda välja päritolusertifikaate.“

10 Ühenduse tolliseadustiku artiklis 23 oli sätestatud:

„1. Täielikult ühes riigis saadud või toodetud kaupa käsitatakse sellest riigist pärinevana.

2. Täielikult ühes riigis saadud või toodetud kauba all mõeldakse:

[…]

b) seal koristatud taimekasvatussaadusi;

[…]“.

11 Ühenduse tolliseadustiku artikli 24 kohaselt:

„Kaupa, mille tootmine on toimunud rohkem kui ühes riigis, loetakse pärinevaks riigist, kus toimus selle viimane oluline majanduslikult põhjendatud töötlemine või toiming selleks seadmestatud ettevõttes, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.“

12 Ühenduse tolliseadustiku artiklis 26 on sätestatud:

„1. Tollialaste õigusaktide või muude konkreetseid valdkondi reguleerivate [liidu] õigusaktidega võidakse ette näha, et kauba päritolu tõendamiseks tuleb esitada dokument.

2. Hoolimata nimetatud dokumendi esitamisest võib toll tõsise kahtluse korral nõuda lisatõendeid tagamaks, et päritolu on näidatud kooskõlas [liidu] asjaomaste õigusaktidega ette nähtud eeskirjadega.“

Määrus (EMÜ) nr 2454/93

13 Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1993, L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3), tunnistati kehtetuks komisjoni 1. aprilli 2016. aasta rakendusmäärusega (EL) 2016/481, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ELT 2016, L 87, lk 24). Arvestades põhikohtuasja asjaolude toimumise kuupäeva, jääb selle kohtuasja suhtes siiski kohaldatavaks määrus nr 2454/93.

14 Viimati nimetatud määrus sisaldas sellele komisjoni 18. novembri 2010. aasta määrusega (EL) nr 1063/2010 (ELT 2010, L 307, lk 1) lisatud 13a lisa, mis sisaldas II osa „Loend toodetest ning töö- ja töötlemistoimingutest, mis annavad päritolustaatuse“, milles oli muu hulgas ette nähtud:

Harmoneeritud süsteemi rubriik	Toote kirjeldus	Päritolustaatuseta materjalidega tehtav töö- või töötlemistoiming, mis annab päritolustaatuse
[…]	[…]	[…]
exgrupp 44	Puit ja puittooted; puusüsi; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 70% toote tehasehinnast.

ex 4407	Pikikiudu saetud või lõhestatud ja spooni hööveldatud või kooritud puit paksusega üle 6 mm, hööveldatud, lihvitud või pikijätkatud	Hööveldamine, lihvimine või pikijätkamine
[…]	[…]	[…]“.

Määrus (EMÜ) nr 194/2008

15 Määrus nr 194/2008 tunnistati alates 3. maist 2013 kehtetuks nõukogu 2. mai 2013. aasta määrusega (EL) nr 401/2013, mis käsitleb Myanmari/Birma vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 194/2008 (ELT 2013, L 121, lk 1). Arvestades põhikohtuasja asjaolude toimumise kuupäeva, jääb selle kohtuasja suhtes siiski kohaldatavaks määrus nr 194/2008.

16 Määruse nr 194/2008 põhjendustes 6 ja 7 on märgitud:

„(6) [Euroopa Liidu] Nõukogu ja rahvusvaheline üldsus on juba üle kümne aasta mõistnud korduvalt hukka Birma/Myanmari režiimi tegevuse: piinamised, kiirkorras ja omavolilised hukkamised, sunnitöö, naiste väärkohtlemise, poliitilised arestid, elanikkonna sundümberasustamise ning põhiõiguste – sõna-, liikumis- ja kogunemisvabaduse – piiramise. Võttes arvesse režiimipoolset pikaajalist ja pidevat põhiõiguste tõsist rikkumist, kaasa arvatud hiljutine rahulike meeleavalduste jõhker mahasurumine, aitavad käesolevas määruses sätestatud piiravad meetmed kaasa põhiliste inimõiguste edendamisele ning kaitsevad avalikku kõlblust.

(7) Uued piiravad meetmed on suunatud majandusharudele, mis on Myanmar/Myanmari sõjaväelisele režiimile tuluallikaks. Seetõttu kehtivad uued piiravad meetmed puidule ja puittoodetele, söele, kullale, hõbedale, teatavatele mitteväärismetallidele ning vääris- ja poolvääriskividele. Nendes sektorites kohaldatakse piiravaid meetmeid impordi, ekspordi ja investeeringute suhtes. Nimekiri üksustest, mille suhtes kehtivad uued investeeringu- ja ekspordile suunatud rahalise abi piirangud, peaks vastama [nõukogu 19. novembri 2007. aasta] ühise seisukoha 2007/750/ÜVJP, millega muudetakse ühist seisukohta 2006/318/ÜVJP Birma/Myanmari vastu suunatud piiravate meetmete uuendamise kohta (ELT 2007, L 308, lk 1)] I lisas esitatule, milles on loetletud kõnealused sihtsektorites tegutsevad Birma/Myanmari äriühingud.“

17 Määruse 1. peatüki „Mõisted“ artiklis 1 oli sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „import“ – igasugune kaupade toomine ühenduse tolliterritooriumile või muudele territooriumidele, kus kohaldatakse [EÜ] asutamislepingut [EÜ] artiklis 299 kindlaksmääratud tingimuste alusel. […]

[…]“.

18 Määruse nr 194/2008 2. peatükis „Impordi- ja ostupiirangud“ asuva artikli 2 lõigetes 1–3 oli ette nähtud:

„1. I lisas on loetletud järgmistesse kategooriatesse kuuluvad kaubad:

a) ümarpalgid, puit ja puittooted;

b) süsi ja teatavad metallid; ning

c) vääris- ja poolvääriskivid.

2. Keelatud on:

a) importida I lisas loetletud kaupu, kui need
i) pärinevad Birmast/Myanmarist või
ii) on eksporditud Birmast/Myanmarist;

b) osta I lisas loetletud kaupu, kui need asuvad Birmas/Myanmaris;

c) transportida I lisas loetletud kaupu, kui need pärinevad Birmast/Myanmarist või need on eksporditud Birmast/Myanmarist mis tahes teise riiki ja nende lõppsihtkoht on ühendus; või

d) osaleda teadlikult ja tahtlikult tegevuses, mille eesmärk või tagajärg on otsene või kaudne kõrvalehoidmine punktides a, b ja c nimetatud keeldudest.

3. Kaupade päritolu määratakse kooskõlas [ühenduse tolliseadustiku] asjaomaste sätetega.“

19 Määruse I lisa pealkiri oli „Kaupade loetelu, mille suhtes kohaldatakse artiklis 2 osutatud impordi- ja ostupiiranguid“. Selle lisa punktis A „Ümarpalgid, puit ja puittooted“ olid KNi rubriikidesse 4403 ja 4407 kuuluvad kaubad.

Saksa õigus

20 Außenwirtschaftsgesetzi (väliskaubandusseadus) 27. mai 2009. aasta redaktsioonis (edaspidi „väliskaubandusseadus“) oli § 34 lõike 4 punktis 2 sätestatud:

„Kuue kuu kuni viie aasta pikkuse vangistusega karistatakse iga isikut, kes

[…]

2. rikub ekspordi-, impordi-, transiidi-, veo-, müügi-, tarne-, kättesaadavaks tegemise, edastamis-, teenuste osutamise, investeerimis-, abi andmise või sellest keelust kõrvalehoidmise vahetult kohaldatavat keeldu, mis on kehtestatud – Saksamaa Liitvabariigi ametlikus väljaandes (*Bundesanzeiger*) avaldatud – Euroopa Ühenduste õigusaktiga, mille eesmärk on rakendada Euroopa Liidu Nõukogu poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas vastu võetud majandussanktsiooni meedet […]“.

21 Määrus nr 194/2008, mis on Saksamaa Liitvabariigi territooriumil vahetult kohaldatav, oli põhikohtuasjas kõne all oleva artikli 2 lõike 2 punkti a osas avaldatud *Bundesanzeiger*is 22. oktoobril 2009.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

22 S. Z. oli Hamburgis (Saksamaa) asutatud äriühingu, kelle äritegevus oli Birmast/Myanmarist pärit tiikpuuga kauplemine (edaspidi „asjaomane äriühing“), ainus juhataja. Seda puitu kasutati peamiselt laevaehituses. See äriühing oli W. GmbH õiguseellane; W. GmbH on äriühing, kellele kuuluvad konfiskeeritud varad, ja kes on põhikohtuasjas vaidluse all olevas konfiskeerimismenetluses huvitatud pool.

23 Landgericht Hamburgi (Hamburgi esimese astme kohus, Saksamaa) 27. aprilli 2021. aasta otsusega mõisteti S. Z-ile väliskaubanduse seaduse § 34 lõike 4 punkti 2 rikkumise eest ühe aasta ja üheksa kuu pikkune vangistus. Landgericht Hamburg (Hamburgi esimese astme kohus) määras samuti, et W-lt tuleb konfiskeerida tiikpuupalgid (edaspidi „vaidlusalused tooted“) ja 3 310 902,98 euro suurune summa, mis vastas rikkumisest saadud tulu väärtusele.

24 Sellega seoses tuvastas nimetatud kohus, et S. Z. algatusel jätkas asjaomane äriühing Birmast/Myanmarist pärit tiikpuu importi ja turustamist 2009. aasta oktoobrist 2011. aasta maini, st pärast määruse nr 194/2008 (millega keelatakse Birmast/Myanmarist pärit või eksporditud kaupade import) jõustumist. Äriühingu Taiwanis asutatud tarnija oli raiunud tiikpuid Birmas/Myanmaris ning vedanud seejärel tiikpuupalgid Taiwani ja töödelnud neid seal asuvates saeveskites.

25 Nimetatud kohus tuvastas lisaks, et Taiwanis oli neid palke töödeldud kolmel viisil. Teatav osa neist olid seal lihtsalt laasitud ja kooritud. Osa palke olid laasitud ja kooritud, seejärel jämedalt kanditud, st lõigatud ristkülikukujulisteks pakkudeks. Lõpuks oli teatav osa palke lõigatud lattideks või laudadeks, st tegemist oli saetud tiikpuuga. Pärast töötlemist veeti Taiwani ametiasutuste väljastatud päritolusertifikaatidega puit laevaga Hamburgi, kus asjaomane äriühing selle vastu võttis.

26 Sama kohus leidis, et kõnealune tiikpuit oli Taiwanis tehtud toimingute tagajärjel pärit sellest riigist, mis tähendas, et määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i – mis keelas Birmast/Myanmarist pärit kaupade importimise – ei olnud rikutud. Sellegipoolest leidis see kohus, et hoolimata selle puidu veost Taiwani ja seal selle suhtes tehtud saetöödest ei olnud tiikpuit minetanud Birmast/Myanmarist eksporditud toote staatust nimetatud artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti ii tähenduses, ning seega tuli tuvastada, et viidatud sätet oli rikutud.

27 S. Z. ja W. esitasid Landgericht Hamburgi (Hamburgi esimese astme kohus) 27. aprilli 2021. aasta otsuse peale kassatsioonkaebuse Bundesgerichtshofile (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus. Nad väidavad esiteks, et kõnealuseid palke mitte lihtsalt ei veetud Birmast/Myanmarist Taiwani kaudu Saksamaale, vaid nende suhtes tehti viimati nimetatud kolmandas riigis toiming või neid töödeldi seal, misläbi nad said uue päriloluriigi – seetõttu olid Taiwani ametiasutused koostanud päritolusertifikaadid, milles Taiwan oli päritoluriigina märgitud. Seega ei ole kõnealused kaubad mitte Birmast/Myanmarist pärit puit, vaid Taiwani puidust valmistatud tooted, mis imporditi Saksamaale. Järelikult ei riku kõnealuste

toodete import väidetavalt määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i. Teiseks ei eksporditud kõnealust liidu territooriumile toodud tiikpuitu nende väitel mitte Birmast/Myanmarist nimetatud artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti ii tähenduses, vaid Taiwanist.

28 Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (peaprokurör Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima üldkohtu juures) (edaspidi „peaprokurör“) nõustus Landgericht Hamburgi (Hamburgi esimese astme kohus) hinnanguga. Ta leidis sisuliselt, et käesoleval juhul tõi Birmast/Myanmarist eksporditud tiikpuu töötlemine kaasa üksnes nende kaupade päritolu muutuse, ilma et ta oleks siiski teinud neist uusi, erinevaid kaupu.

29 Selles kontekstis märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus esimesena, et kõnealuste toodete import on väliskaubanduse seaduse artikli 34 lõike 4 punkti 2 alusel koostoimes määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punktiga a karistatav tegu, kui Taiwanis toimunud toimingust või töötlemisest ei piisanud, et anda kõnealusele tiikpuule uus päritolu ja seega on see ikka pärit Birmast/Myanmarist selle määruse artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i tähenduses.

30 Arvestades 26. jaanuari 1977. aasta kohtuotsust Gesellschaft für Überseehandel (49/76, EU:C:1977:9), mis käsitleb kaseiini, ja 23. veebruari 1984. aasta kohtuotsust Zentrag (93/83, EU:C:1984:78), mis käsitleb veiseliha, kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kas Birmas/Myanmaris raiutud tiikpuu Taiwanis töötlemine oli nii ulatuslik, et sellest puidust sai ühenduse tolliseadustiku artikli 24 alusel Taiwanist pärit kaup. Ta märgib siiski, et asjaolu, et töötlemata tiikpuidu lõikamine saelaudade tegemise eesmärgil muudab selle rubriiki harmoneeritud süsteemis, kus töötlemata puit kuulub rubriiki 4403 ja saetud puit paksusega üle 6 mm kuulub rubriiki 4407. Osundatud kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjades ei tulenenud aga mingit rubriigi muutust toimingutest, misläbi muudeti neis kohtuasjades kõne all olnud veiseliha või kaseiini väliskuju. Neljakohalise tariifirubriigi muutus võib olla märk toote ulatuslikust töötlemisest, kuna harmoneeritud süsteem põhineb looduslike toodete ja toorainete muutmisel üha enam töödeldud toodeteks.

31 Teisena märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et juhul, kui Taiwanis toimunud saetööd tõid kaasa päritolu muutuse, on kõnealune import karistatav tegu, kui asjaomased tiikpuupalgid eksporditi Birmast/Myanmarist määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti ii rikkudes.

32 Sellega seoses kaldub eelotsusetaotluse esitanud kohus vastupidi Landgericht Hamburgile (Hamburgi esimese astme kohus) ja peaprokurörile arvama, et artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis ii kasutatud väljendit „on eksporditud Birmast/Myanmarist“ tuleb tõlgendada nii, et selle alla kuuluvad üksnes kaubad, mis imporditi liitu otse Birmast/Myanmarist, mitte aga kaubad, mis on veetud kolmandasse riiki, käesoleval juhul Taiwani, ja seejärel liitu, ning seda sõltumata sellest, kas nende kaupade suhtes on tehtud selles kolmandas riigis toiminguid või on neid töödeldud nii, et see annab neile uue päritolu. Kui selline tõlgendus leiab kinnitust, ei oleks S.Z. rikkunud viidatud artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti ii.

33 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul jätaks Landgericht Hamburgi (Hamburgi esimese astme kohus) ja peaprokuröri sellele väljendile antud tõlgendus määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i ilma igasugusest autonoomsest kohaldamisalast ja tooks kaasa selle, et kolmandate riikide kaupade suhtes, mis on toodetud Birmast/Myanmarist pärit toorainest või kaubast, kohaldatakse artikli 2 lõike 2 punktis a ette nähtud impordikeeldu, mis ei olnud aga liidu seadusandja kavatsus.

34 Kolmanda ja viimasena soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas niisugused päritolusertifikaadid, nagu need, mille on koostanud Taiwani ametiasutused, on liikmesriikide tolliasutustele siduvad, kui nad kontrollivad, kas määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punktis a ette nähtud impordikeeldu on rikutud.

35 Neil asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof (liitvabariigi kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse [nr 194/2008] artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis i sisalduvat mõistet „pärinevad Birmast/Myanmarist“ tuleb tõlgendada nii, et ükski Myanmaris kasvanud tiikpuidu allpool loetletud töötlemistoimingutest, mis toimusid kolmandas riigis (käesoleval juhtumil Taiwan), ei toonud kaasa päritolu muutumist, millest tulenevalt oli asjaomase töötlemise läbinud tiikpuit endiselt „kaup, mis pärineb Birmast/Myanmarist“:

– tiikpuutüvede laasimine ja koorimine;

– tiikpuupalkide lõikamine prussideks (laasitud ja kooritud palgid, mis on seejärel jämedalt kanditud);

– tiikpuupalkide lõikamine lattideks või laudadeks (saetud puit)?

2. Kas määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis ii sisalduvat mõistet „eksporditud Birmast/Myanmarist“ tuleb tõlgendada nii, et hõlmatud olid vaid [liitu] otse [Birmast/]Myanmarist imporditud kaubad, millest tulenevalt jäid sätte kohaldamisalast välja kaubad, mis olid kõigepealt viidud kolmandasse riiki (käesoleval juhtumil Taiwan) ja toodud sealt Euroopa Liitu, ja seda olenemata sellest, kas neid töödeldi kolmandas riigis uut päritolu andval viisil?

3. Kas määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i tuleb tõlgendada nii, et kolmanda riigi (käesoleval juhtumil Taiwan) väljastatud päritolusertifikaat, mille kohaselt on [Birmast/]Myanmarist pärinevad ja tükeldatud tiikpuupalgid selle töötlemise tõttu esimesena nimetatud kolmandas riigis saanud nüüd selle riigi päritolu, ei ole määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike[2 punktis a] kehtestatud impordikeelu rikkumise hindamisel siduv?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

36 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel tema menetluses olev kohtuasi lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul talle esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada. Ka võib Euroopa Kohus arvesse võtta neid liidu õigusnorme, millele liikmesriigi kohus ei ole oma küsimustes viidanud (7. septembri 2023. aasta kohtuotsus Groenland Poultry, C-169/22, EU:C:2023:638, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Esimese küsimuse sõnastuses viitas eelotsusetaotluse esitanud kohus üksnes määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktile i.

38 See säte keelab määruse I lisas loetletud kaupade impordi, kui need on pärit Birmast/Myanmarist. Selle lisa punkt A puudutab kategooriat „Ümarpalgid, puit ja puittooted“.

39 Nimetatud määruse artikli 2 lõike 3 kohaselt määratakse nende kaupade päritolu kooskõlas ühenduse tolliseadustiku asjaomaste sätetega. Käesoleval juhul on selle seadustiku asjakohane säte artikkel 24.

40 Artiklis 24 on sätestatud: „Kaupa, mille tootmine on toimunud rohkem kui ühes riigis, loetakse pärinevaks riigist, kus toimus selle viimane oluline majanduslikult põhjendatud töötlemine või toiming selleks seadmestatud ettevõttes, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.“

41 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i koostoimes ühenduse tolliseadustiku artikliga 24 tuleb tõlgendada nii, et tiikpuupalkide laasimine, koorimine, jämedalt kantimine või ümbertöötlemine saetud puiduks kujutavad endast ümbertöötlemist või töötlemist, mis määrab kindlaks nende toimingute tulemusena saadud kauba päritolu.

Vastuvõetavus

42 W. seab esimese küsimuse vastuvõetavuse osaliselt kahtluse alla, väites, et selle väljaselgitamine, kas tiikpuupalkide laasimine ja koorimine võib kaasa tuua sellise kauba päritolu muutumise, ei ole asjakohane, kuna Landgericht Hamburgi (Hamburgi esimese astme kohus) järelduste kohaselt, mis on eelotsusetaotluse esitanud kohtule siduvad, ei imporditud neid kaupu põhikohtuasjas Saksamaale, kuivõrd imporditi üksnes jämedalt kanditud ja saetud tiikpuupalke.

43 Selle kohta olgu märgitud, et ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö raames on üksnes asja menetleva ja selles tehtava kohtulahendi eest vastutava liikmesriigi kohtu ülesanne kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud otsuse tegema (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Sellest järeldub, et eeldatakse, et liidu õigust puudutavad küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamast vaid siis, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Käesoleval juhul ei ole see nii.

46 Nimelt ei nähtu eelotsusetaotlusest ilmselgelt, et taotletud liidu õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega. Lisaks tuleb ühelt poolt tõdeda, et esimene eelotsuse küsimus ei ole hüpoteetiline, ja teiselt poolt, et Euroopa Kohtule on teada sellele küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud.

47 Seega tuleb teha otsus määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i koostoimes ühenduse tolliseadustiku artikliga 24 tõlgendamise kohta seoses esimeses küsimuses loetletud kolme toiminguliigiga.

Sisulised küsimused

48 Ühenduse tolliseadustiku artiklist 24 tuleneb, et kui kauba tootmises osaleb kaks või enam riiki, on kauba päritolu kindlaksmääramisel otsustavaks kriteeriumiks selle kauba viimane oluline töötlemine või toiming (vt selle kohta 20. mai 2021. aasta kohtuotsus Renesola UK, C-209/20, EU:C:2021:400, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Lisaks peab kauba päritolu kindlakstegemine põhinema põhitoote ja töödeldud toote objektiivsel ja tegelikul võrdlusel, mis põhineb peamiselt iga toote konkreetsetel olulistel omadustel (11. veebruari 2010. aasta kohtuotsus Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

50 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et mõistet „viimane oluline töötlemine või toiming“ ühenduse tolliseadustiku artikli 24 tähenduses tuleb mõista nii, et see viitab tootmisprotsessi etapile, mille käigus omandavad need kaubad vastavuse oma otstarbele ning spetsiifilised omadused ja koostise, mida neil varem ei olnud ja mida hiljem ei ole vaja oluliselt kvalitatiivselt muuta (20. mai 2021. aasta kohtuotsus Renesola UK, C-209/20, EU:C:2021:400, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

51 Seega ei saa toote päritolu määrata toimingud, mis muudavad toote kasutusotstarbest lähtudes selle välist vormi, kuid ei too kaasa selle omaduste olulist kvalitatiivset muutust (11. veebruari 2010. aasta kohtuotsus Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Järelikult ei kujuta toote töötlemistoimingud, mis selle toote omadusi ja koostist oluliselt ei muuda, kuna seisnevad vaid toote väliskuju parandamises või muutmises, endast piisavalt selget kvalitatiivset muudatust, mida võiks käsitada nii, et selle tulemusena valmis uus toode, või nimetatud toote valmistamise olulise etapina (11. veebruari 2010. aasta kohtuotsus Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Neil asjaoludel ei nähtu Euroopa Kohtule esitatud toimikust esimest liiki toimingu kohta, nimelt kõnealuste tiikpuitpalkide laasimise ja koorimise kohta, et töötlus oleks andnud neile palkidele otstarbe ning spetsiifilisi omadusi ja koostist, mida neil varem ei olnud ning et neis ei ole hiljem vaja teha olulisi kvalitatiivseid muudatusi. Vastupidi, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist, näib see toiming olevat lihtne töötlemistoiming, mis mõjutab üksnes puidu välist vormi. Ent nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 52, ei saa sellist toimingut pidada uue toote valmistamise kaasatoovaks või kõnealuse kauba valmistamise oluliseks etapiks ja seega kauba päritolu ära määravaks.

54 Mis puudutab teist liiki töötlemistoimingut, nimelt kõnealuste, eelnevalt laasitud ja kooritud tiikpuupalkide jämedalt kantimist, st nende tükeldamist ristkülikukujulisteks pakkudeks, siis käesoleval juhtumil ei tundu, et ka see töötlemistoiming oleks andnud neile palkidele sihtotstarbe ning spetsiifilised omadused ja koostise, mida neil varem ei olnud ja mida ei ole hiljem vaja oluliselt kvalitatiivselt muuta käesoleva kohtuotsuse punktis 50 viidatud kohtupraktika

tähenduses. Vastupidi, nagu S. Z. ja W. ise märkisid, kujutab see teist liiki töötlemine endast saetud puidu tootmiseks hädavajalikku vaheetappi. Seega ei saa teist liiki toimingut pidada nende palkide päritolu määravaks.

55 S. Z. ja W. väidavad siiski, et 10. detsembri 2009. aasta kohtuotsusest HEKO Industrieerzeugnisse (C-260/08, EU:C:2009:768) ning komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määruse (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT 2015, L 343, lk 1), lisast 22–03 tuleneb, et päritolu muutus tuleb põhimõtteliselt tuvastada, kui toorpuidu töö või töötlemistoiming toob kaasa puidu väärtuse olulise suurenemise, mida tuleb üldjuhul lubada, kui see ületab 30%. S. Z. ja W. leiavad aga, et käesoleval juhul tõusis kõnealuste tiikpuupalkide väärtus pärast nende jämedalt kantimist enam kui 30%. Igal juhul, isegi kui nende palkide väärtus ei oleks 30% tõusnud, kuna nende jämedalt kantimine vajab spetsiaalseid saagimisseadmeid ja neid saavad teha üksnes selleks koolitatud spetsialistid, tuleks seda liiki töötlemist niisuguste palkide päritolu määramisel otsustavaks pidada.

56 Väärtuse kohta, mille kõnealuste tiikpuupalkide jämedalt kantimine palkidele väidetavalt andis, tuleb esimesena märkida, et Euroopa Kohus on seoses küsimusega, kas eri osade kokkupanek kujutab endast olulist töötlemist või toimingut, küll otsustanud, et esineb olukordi, kus tehniliste kriteeriumide alusel uurimine ei pruugi olla otsustav kauba päritolu kindlaksmääramiseks, ja et sellistel juhtudel tuleb võtta teise võimalusena arvesse muid selgeid ja objektiivseid kriteeriume, nagu lisandväärtus, mis võimaldab keerulise koostisega kaupade puhul väljendada, milles seisneb oluline töötlemine, mis määrab kauba päritolu (vt selle kohta 10. detsembri 2009. aasta kohtuotsus HEKO Industrieerzeugnisse, C-260/08, EU:C:2009:768, punktid 30 ja 31).

57 Põhikohtuasjas kõne all olev tehing ei ole aga eri osade kokkupanek, mis seisneb suure hulga tükkide kokkupanemises, et moodustada uus ühtne tervik (vt selle kohta 13. detsembri 1989. aasta kohtuotsus Brother International, C-26/88, EU:C:1989:637, punkt 13), vaid põhitoote tükeldamine.

58 Seega tuleb asuda seisukohale, et käesoleval juhul ei ole käesoleva kohtuotsuse punktis 56 viidatud kohtupraktikast tulenev täiendav lisandväärtuse kriteerium kohaldatav.

59 Teisena, mis puudutab andmeid harmoneeritud süsteemi rubriiki 44 kuuluvate toodete kohta, mida on mainitud delegeeritud määruse 2015/2446 lisa 22–03 II osa tabelis, millele tuginevad S. Z. ja W., siis tuleb märkida, et see delegeeritud määrus ei ole *ratione temporis* kohaldatav. Nimelt on see määrus kohaldatav alates 1. maist 2016, samas kui põhikohtuasjas kõne all olev import leidis aset 2009. ja 2011. aasta vahelisel ajal. Sellegipoolest on need märkused identsed nendega, mida sisaldas määruse nr 2454/93 13a lisa, mis lisati sellele määrusele määrusega nr 1063/2010, mis on kohaldatav alates 1. jaanuarist 2011, ning seega alates sellest kuupäevast toimunud impordile.

60 Samas piisab, kui märkida, et viimati nimetatud lisas on kehtestatud üksnes kauba sooduspäritolu käsitlevad eeskirjad, mitte aga reeglid kauba mittesooduspäritolu kohta, mis on käesoleval juhul kõne all.

61 Viimaseks, S. Z-i ja W. viidatud asjaolu kohta, et tiikpuupalkide jämedalt kantimiseks on vaja spetsiaalseid saagimisseadmeid ja seda saavad teha üksnes selleks koolitatud spetsialistid, siis tuleb märkida, et ühenduse tolliseadustiku artikli 24 sõnastusest endast tuleneb, et toimingu tegemisest selleks seadmetega varustatud ettevõttes ei piisa toimingule olulise toimingulaadi andmiseks selle artikli tähenduses.

62 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et kõnealuste tiikpuupalkide jämedalt kantimine ei kujuta endast nende kaupade päritolu määravat töötlemist või toimingut.

63 Mis puudutab kolmandat liiki töötlemistoimingut, nimelt tiikpuupalkide tükeldamist saetud puiduks, siis näib, et erinevalt peaprokuröri väidetest ei kujuta see tükeldamine endast lihtsat tükeldamistoimingut, kuivõrd see koosneb mitmest etapist, kuna asjaomased palgid tuleb enne laudadeks lõikamist laasida, koorida ja jämedalt kantida.

64 Lisaks kuuluvad seda liiki töötluse tulemusel saadud kaubad niisuguste kaupade tootmisprotsessi lõppjärku, mis on mõeldud – nagu käesoleval juhul – laevaehituseks. Saetud puiduks töötlemist võib nimelt pidada tootmisprotsessi etapiks, mille käigus asjaomased kaubad omandavad oma otstarbe ning spetsiifilised omadused ja koostise, mida neil varem ei olnud ja mida hiljem ei ole vaja oluliselt kvalitatiivselt muuta käesoleva kohtuotsuse punktis 50 viidatud kohtupraktika tähenduses.

65 Seda tõdemust kinnitab asjaolu, et tiikpuupalgid ja jämedalt kanditud tiikpuupalgid klassifitseeritakse toorpuiduna KNi rubriiki 4403, samas kui saetud tiikpuu on klassifitseeritud hilisemasse töötlemisetappi, KNi rubriiki 4407.

66 Nimelt tuleneb kohtupraktikast, et kauba töötlemistoimingust tingitud tariifirubriigi muutus on märk selle kauba töötlemise või toimingu olulisusest (vt selle kohta 21. septembri 2023. aasta kohtuotsus Stappert Deutschland, C-210/22, EU:C:2023:693, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

67 Järelikult võib kolmandat liiki toimingut, mis seisnes kõnealuste tiikpuupalkide töötlemises saetud puiduks, pidada toiminguks, mis vastavalt ühenduse tolliseadustiku artiklile 24 annab neile palkidele Taiwani päritolu.

68 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i koostoimes ühenduse tolliseadustiku artikliga 24 tuleb tõlgendada nii, et:

– tiikpuupalkide laasimine, koorimine ja jämedalt kantimine ei kujuta endast selliste tegevuste tulemusel saadud kauba päritolu määravat töötlemist või toimingut;

– tiikpuupalkide töötamine saetud puiduks on sellise tegevuse tulemusel saadud kauba päritolu määrav töötlemine või toiming.

Teine küsimus

69 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis ii kasutatud väljendit „eksporditud Birmast/Myanmarist“ tuleb tõlgendada nii, et see säte hõlmab üksnes neid kaupu, mis imporditi liitu otse Birmast/Myanmarist.

70 Selle kohta tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei tule liidu õigusnormi tõlgendamisel võtta arvesse mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa säte on (14. mai 2024. aasta kohtuotsus Stachev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

71 Esimesena, mis puudutab määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti ii sõnastust, siis võib väljend „on eksporditud Birmast/Myanmarist“ täiendava täpsustuse puudumisel hõlmata nii otse kui ka kaudselt sellest riigist imporditud tooteid.

72 Samas, mis puudutab teisena määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a konteksti, siis tuleb meenutada, et see säte sisaldab kahte keeldu importida Birmast/Myanmarist, nimelt esiteks artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis i sisalduvat keeldu importida sellest riigist pärit kaupu ja teiseks artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis ii sisalduvat keeldu importida nimetatud riigist eksporditud kaupu.

73 Määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i eesmärk oli just nimelt tagada, et „Birmast/Myanmarist pärit“ kaubad kuuluksid selle määruse kohaldamisalasse isegi siis, kui need oleks imporditud liitu mitte otse Birmast/Myanmarist, vaid kolmandate riikide kaudu. See säte oleks aga üleliigne, kui tõlgendada selle määruse artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti ii nii, et selle sätte kohaldamisalasse kuuluvad kõik teataval ajahetkel Birmas/Myanmaris asunud kaubad – see tähendab isegi kaubad, mis olid pärit Birmast/Myanmarist ja mis kolmandas riigis toimunud olulise töötlemise või toimingu tõttu seda enam ei ole.

74 Lõpetuseks nähtub määruse nr 194/2008 põhjendusest 6, et arvestades Birma/Myanmari režiimipoolset pikaajalist ja pidevat põhiõiguste tõsist rikkumist, oli selle eesmärk aidata selle riigi suhtes võetud piiravate meetmete uuendamise ja tugevdamise kaudu kaasa põhiõiguste austamise edendamisele ning seeläbi ühiskonna eetiliste põhimõtete kaitsmisele. Lisaks nähtub selle määruse põhjendusest 7, et nimetatud määrusega ette nähtud uued piiravad meetmed olid suunatud sellistele sektoritele nagu puit ja puittooted, mis on sõjaväelisele režiimile tuluallikaks. Määruse nr 194/2008 eesmärkidest ei nähtu aga, et liidu seadusandja kavatsus Birmat/Myanmari käsitleva määruse vastuvõtmisel oli kehtestada nimetatud määruse artikli 2 lõike 2 punktis a sätestatud impordikeeld kõigi kolmandatest riikidest pärit kaupade suhtes, mis on toodetud Birmast/Myanmarist pärit kaupadest.

75 Eespool esitatut arvesse võttes tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis ii kasutatud väljendit „on eksporditud Birmast/Myanmarist“ tuleb tõlgendada nii, et see säte hõlmab üksnes neid kaupu, mis imporditi liitu otse Birmast/Myanmarist.

Kolmas küsimus

76 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriikide tolliasutused kontrollivad, kas seda sätet on rikutud, on nad seotud kolmanda riigi väljastatud päritolusertifikaatidega, milles on märgitud, et asjaomased kaubad on pärit sellest riigist.

77 Sellega seoses tuleb märkida, et määrus nr 194/2008 ei näe ette kohustust esitada dokument selle määrusega hõlmatud kaupade päritolu tõendamiseks. Selle määruse artikli 2 lõige 3 sätestab üksnes, et kauba päritolu määratakse kooskõlas ühenduse tolliseadustiku asjaomaste sätetega.

78 Nagu nähtub ühenduse tolliseadustiku artiklist 26, siis kui liidu õigusnormides on ette nähtud, et kauba päritolu tõendamiseks tuleb esitada dokument, ei välista selle dokumendi esitamine seda, et tõsise kahtluse korral nõuab toll lisatõendeid tagamaks, et päritolu on näidatud kooskõlas liidu asjaomastes õigusaktides ette nähtud eeskirjadega. Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et tollivormistusjärgse kontrolli eesmärk on kontrollida päritolusertifikaadil märgitud päritolu õigsust (vt 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus Selena România, C-416/15, EU:C:2016:501, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

79 Sellest järeldub et asjaolu, et kaubale on lisatud päritolusertifikaat, ei saa välistada selle kauba importimiselt tasumisele kuuluva tollimaksu sissenõudmist, kui pärast importimist osutub sertifikaat ebaõigeks (30. juuni 2016. aasta kohtuotsus Selena România, C-416/15, EU:C:2016:501, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

80 Sellest ühenduse tolliseadustiku artiklit 26 käsitlevast kohtupraktikast tuleneb, et isegi kui asjaomaste kaupade päritolu tõendamiseks eksisteerib kohustus esitada selline dokument nagu päritolusertifikaat, ei ole see dokument tollile siduv. See on nii seda enam, kui sellist kohustust ei eksisteeri.

81 Eespool esitatut arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriikide tolliasutused kontrollivad, kas seda sätet on rikutud, ei ole nad seotud kolmanda riigi väljastatud päritolusertifikaatidega, milles on märgitud, et asjaomased kaubad on pärit sellest riigist.

Kohtukulud

82 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Nõukogu 25. veebruari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 194/2008, millega uuendatakse piiravaid meetmeid Birma/Myanmari suhtes ja muudetakse need rangemaks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 817/2006, artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i koostoimes nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, artikliga 24**

   tuleb tõlgendada nii, et

   – **tiikpuupalkide laasimine, koorimine ja jämedalt kantimine ei kujuta endast selliste toimingute tulemusel saadud kauba päritolu määravat töötlemist või toimingut;**

   – **tiikpuupalkide töötlemine saetud puiduks on sellise toimingu tulemusel saadud kauba päritolu määrav töötlemine või toiming.**

2. **Määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis ii sisalduvat väljendit „on eksporditud Birmast/Myanmarist“**

   tuleb tõlgendada nii, et

see säte hõlmab üksnes neid kaupu, mis imporditi Euroopa Liitu otse Birmast/Myanmarist.

3. Määruse nr 194/2008 artikli 2 lõike 2 punkti a alapunkti i

tuleb tõlgendada nii, et

kui liikmesriikide tolliasutused kontrollivad, kas seda sätet on rikutud, ei ole nad seotud kolmanda riigi väljastatud päritolusertifikaatidega, milles on märgitud, et asjaomased kaubad on pärit sellest riigist.

Allkirjad